

Sosial handlingsplan, Hafrsfjord skole

- Medborgerskap og bærekraftig utvikling
- Sosiale mål
- Forebyggende arbeid
- Aktivitetsplikt, avdekking og prosedyrer
- Opplæringsloven, kap.9A

Stopp – ikke mobb- dette her er kameraten min.

Her er mobbefritt!

Innhold

Innledning	3
Opplæringslovens kapittel 9A	4
Internkontroll, Hafrsfjord	5
Forebyggende tiltak på skolen	5
Medborgerkompetanse og sosialt medansvar	5
Årshjul skole	7
Hafrsfjordstandard	10
God klasseledelse	11
God relasjonskompetanse	12
Fellessamling	12
God voksentetthet i friminuttene	12
Sabona ryddematte	13
Sabona-regler	14
Konsekvenstrapp	14
Bli med-ledere	15
Trivselsledere	15
Faddere - elevvakter – lekegrupper	15
Sjakkturnering og sjakkopplæring	15
ART	15
Zippys venner og Mitt valg	15
Rullering på 1. trinn	15
Forebyggende tiltak i SFO	16
Samarbeids- og rådsorgan i skolemiljø saker	17
Avdekking	20
Prosedyrer	21
Skolefravær	23
Rapportering	25

Innledning

Opplæringens mål er å ruste barn, unge og voksne til å møte livets oppgaver og mestre utfordringer sammen med andre, heter det i Læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Skolen er mer enn å lære bokstaver og øve på gangetabeller. Kompetansemål og de grunnleggende ferdighetene er viktige for skolen og undervisningen. Samtidig er skolen mer enn bare fag.

Elevene skal kunne delta i aktiv samhandling med andre. De skal lære å lytte, være i dialog, yte noe for andre og medvirke til gode fellesskap. De skal tilpasse seg fellesskap og fellesskapets systemer og regler, i klassen, på skolen, i SFO, i nærmiljøet og samfunnet som helhet.

Medborgerskap og bærekraftig utvikling er et av tre tverrfaglige tema som er innført i læreplanverket 2020 og står sentralt i overordnet del. Medborgerskap og bærekraftig utvikling er et av tre satsingsområder i den nye kvalitetsplanen for Stavangerskolen:

I Stavangerskolen mot 2025 – strategi for kvalitet heter det:

Elevene i Stavangerskolen deltar aktivt i samhandling med andre. Elevene forstår og respekterer andre, andres meninger og medvirker til et godt fellesskap. Elevene får støtte til å akseptere seg selv på sine egne premisser, og opplever seg selv som gode nok. Elevene møter forventninger om at de selv skal anerkjenne og inkludere andre på samme måte. Elevene skal settes i stand til å handle etisk og miljøbevisst.

Medborgerskap handler om å virke inn i samfunnet og om å ta ansvar, ta andre sitt perspektiv og handle deretter. Det betyr å tenke «vi og oss» i stedet for «jeg, meg og mitt».

Denne planen er ment å konkretisere hva Hafrsfjord skole og SFO gjør, for å styrke elevenes medborgerkompetanse.

Opplæringslovens kapittel 9A handler om elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal jobbe systematisk for å sikre elevene rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og trygghet.

I denne planen gir vi en oversikt over de forpliktelser skole og SFO har til å ivareta og fremme elevenes psykososiale miljø, hvordan vi jobber forebyggende og hvilke redskaper skolen bruker når mobbing avdekkes. Skolen har nulltoleranse for mobbing.

Hafrsfjord skole og SFO har en visjon; **Vi kan – vi vil – vi får det til**. Visjonen er forpliktende, og gjelder for både elever og voksne.

Sigfrid Underbakke,
rektor

Forebygging mot mobbing

Definisjon:

En person blir mobbet når han eller hun, gjentatte ganger og over tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere personer. Dette kan være åpne eller skjulte angrep i form av isolering eller ryktespredning. Det er ubalanse i maktforhold, og den som blir mobbet har vanskelig for å forsvare seg (Dan Olweus).

” Med mobbing eller plaging meiner vi psykisk og/eller fysisk vald retta mot eit offer, utført av enkeltpersonar eller grupper. Mobbing krev eit ulikt styrkeforhold mellom offer og plagar, og episodane gjentakast over tid ” (Erling Roland/ Sørensen Vaaland).

Opplæringslovens kapittel 9A

(Opplæringsloven §9A-2)

«Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjer helse, trivsel og læring.

Opplæringslovens kapittel 9A ble endret med virkning fra 01.08.2017, et nytt regelverk om skolemiljø ble innført. Elevene har en individuell rett til et trygt og godt skolemiljø. Nulltoleranse er innført som begrep i lovverket. Det er elevens subjektive oppfatning som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt.

Utdanningsdirektoratet har laget en oversikt over det nye regelverket med informasjon til:
Elever og foreldre: [Informasjon til elever og foreldre om skolemiljø](#).
Ansatte på skolen: [Mobbing og mistrivsel - hva skal skolen gjøre](#)

Det nye regelverket flytter plikten til å fatte enkeltvedtak etter Forvaltningsloven fra skolen til Statsforvalter. Samtidig innføres **utvidet aktivitetsplikt** for skolen. Plikten gjelder alle som har sitt arbeid på skolen og i SFO. Skolen og SFO har plikt til å følge med, plikt til å gripe inn, plikt til å varsle, plikt til å undersøke og plikt til å sette inn tiltak.

I tillegg kommer krav til dokumentasjon.

Statsforvalteren er håndhever av lovverket og elever og foreldre kan gå videre til Statsforvalteren med saker som gjelder det psykososiale skolemiljøet. Det er satt en tidsfrist for skolen på en uke for å iverksette aktivitetsplikten.

*Opplever du, eller har mistanke om at ditt barn eller andre blir mobbet? **Meld straks fra til kontaktlærer, avdelingsleder eller rektor.** Du finner varslingskjema i resepsjonen og på skolens personalrom.*

Internkontroll, Hafrsfjord

I skolens forebyggende arbeid mot mobbing vises det også til Internkontrollen, Hafrsfjord skole, kapittel 11.

Forebyggende tiltak på skolen

Årshjul

Hafrsfjordstandard

God klasseledelse

God relasjonskompetanse

Fellessamling

God voksentetthet i friminuttene

Sabona ryddematte

Sabona-regler

Trivselsledere

Faddere – elevvakter – lekegrupper

Sjakkturnering og sjakkopplæring

ART – kurs

Zippys venner - 1. trinn http://www.vfb.no/no/vi_tilbyr/zippys_venner/

Mitt valg - 2. - 7. trinn <http://www.determinnvalg.no/>

Rulling mellom grupper på 1. trinn

Medborgerkompetanse og bærekraftig utvikling

Elevene på Hafrsfjord skole, skal kunne anvende sin medborgerkompetanse gjennom å delta aktivt i samhandling med andre, både på skole, i SFO og i lokalmiljøet. Elevene skal kunne lytte, forstå andre, andres meninger og medvirke til godt fellesskap. Elevene får støtte til å akseptere seg selv på egne premisser, og opplever seg selv som god nok. Elevene møter forventninger om at de selv skal anerkjenne og inkludere andre på samme måte. Elevene skal settes i stand til å ta ansvarlige valg og handle etisk og miljøbevisst.

Vår praksis er at vi:

- har sjiraffen som symbol for verdiene: å bry seg om hverandre, se hverandre og lytte til hverandre. Stort hjerte – lang hals, ser alle – store ører, lytter.
- arrangerer fellessamling hver fredag. Foresatte, besteforeldre, søsken og andre har stående invitasjon.
- presenterer ukentlig holdningsmål på fellessamlingen
- har bevisst mediebruk og bruker f.eks. NRK Supernytt for å trekke frem aktualiteter i samfunnsdebatten
- har elevråd, driftsstyre, skolemiljøutvalg og klassemøter med representanter fra elever og ansatte
- deltar i gå-aksjonen Beintøft og arrangerer solidaritetsaksjon i regi av Hei verden
- har trivselsledere, elevvakter og faddere som tilrettelegger for trivsel og trygghet i skolegården
- tilrettelegger for vennegrupper og lekegrupper.
- har standard for regler preget av å ta vare på hverandre og å ha respekt for hverandre.
- bruker Zippys venner, Mitt valg og Sabona for å fremme god psykisk helse og et godt psykososialt miljø. Vi involverer skolehelsetjenesten i arbeidet
- tilbyr kurs i sosial kompetanse og ART
- bruker «ryddematte» til konflikthåndtering. Dette gir øvelse på å ta andres perspektiv. <http://www.fluximpuls.no/2012/08/13/konflikthandtering-for-sma-og-store/>
- lærer elevene våre å bruke sjiraffspråket – empatisk kommunikasjon
- har en felles standard for undervisning: «Hafrsfjordstandard»
- har årlige fellesopplevelser i form av English Day, turdager, Tuå- og idrettsdag
- har et aktivt FAU som deltar i planlegging av ulike arrangement på skolen. f.eks. foreldremøter, miljødager og gå-aksjoner
- har bevissthet om hvordan samarbeidspartnere blir mottatt på skolen vår

Verktøy for vurdering av måloppnåelse:

- Elevundersøkelsen, indeksene *Trivsel*, *Mobbing på skolen*, *Elevdemokrati og medvirkning*.
- Foreldreundersøkelsen, indeksene *Trivsel*, *Foreldreaktivitet*.
- Skolens egen trivselsundersøkelse.
- Sosiogram.
- Egne evalueringer.

Årshjul skole

Arbeid med medborgerkompetanse

Måned	Hovedtema	Undertema/ delmål	Forslag til opplegg	Holdningsmål
aug/ sept	God skolestart	Jeg kan ordens – reglene og følger dem. Jeg vet hvor skolegrensene er. Jeg respekterer trivselslederne.	Klassemiljø 1.trinn – Zippy Mitt valg: 2.– 4. trinn kap.1 5. – 7. trinn kap. 1	Jeg bidrar til å gjøre Hafrsfjord skole til et trygt sted å være, der elevene trives og har det bra.
okt	Ansvar	Jeg støtter og hjelper andre. Jeg kan si fine ting til andre. Jeg inkluderer medelever i leken/samtalen. Jeg kan ta vare på og utvikle vennskap.	1.trinn – Zippy Mitt valg: 2.– 4. trinn kap.1 5. – 7. trinn kap. 2	Jeg er en god venn/medelev
nov	Ansvar	Jeg tar ansvar for skolesakene mine. Jeg tar ansvar for å holde skolen ryddig. Jeg tar ansvar for et godt klassemiljø.	1.trinn – Zippy Mitt valg: 2.– 4. trinn kap. 2 5. – 7. trinn kap. 2	Jeg tar ansvar for et godt læringsmiljø på skolen

des	Empati	Jeg forstår når andre er lei seg og jeg kan trøste og hjelpe dem. Jeg bruker JA – regelen. Jeg kan bruke sjiraffspråk når jeg er i en konflikt.	1.trinn – Zippy Mitt valg: 2.– 4. trinn kap. 2 5. – 7. trinn kap. 2	Jeg viser at jeg bryr meg om andre
jan	Respekt og toleranse	Jeg forstår at alle er like mye verd og jeg respekterer ulikheter. Jeg lytter til andres meninger uten å erte, le eller avbryte. Jeg bruker et høflig språk.	1.trinn – Zippy Mitt valg: 2.– 4. trinn kap.3 5. – 7. trinn kap. 4	Jeg viser respekt for barn og voksne på skolen.
feb	Samarbeid	Jeg bidrar på en positiv måte i en gruppe. Jeg godtar at jeg ikke alltid kan få viljen min Jeg kan følge reglene i lek og spill.	1.trinn – Zippy Mitt valg: 2.– 4. trinn kap. 5 5. – 7. trinn kap. 4	Jeg kan samarbeide på en god måte.
mars	Positiv selvhverdelse	Jeg kan si min mening og begrunne den. Jeg kjenner mine styrker og svakheter. Jeg kan gi og ta imot komplementer. Jeg kan bruke STOPP – regelen.	1.trinn – Zippy Mitt valg: 2.– 4. trinn kap. 5 5. – 7. trinn kap. 6	Jeg har et positivt syn på meg selv, og jeg har tro på at jeg kan og vil få det til.

april	Mot	<p>Jeg har mot til å være ærlig.</p> <p>Jeg har mot til å hjelpe andre.</p> <p>Jeg har mot til å stå opp mot gruppepress.</p>	<p>1.trinn – Zippy</p> <p>Mitt valg:</p> <p>2.– 4. trinn kap. 3</p> <p>5. – 7. trinn kap.</p>	<p>Jeg har mot til å være meg selv og til å støtte andre</p>
mai	Kommunikasjon-nettvett	<p>Jeg kan vente på tur</p> <p>Jeg kan håndtere motgang.</p> <p>Jeg kan fullføre en oppgave jeg har begynt på.</p>	<p>1.trinn – Zippy</p> <p>Mitt valg:</p> <p>2.– 4. trinn kap. 4</p> <p>5. – 7. trinn kap. 2</p>	<p>Jeg har selvkontroll</p>
juni	Kommunikasjon-nettvett	<p>Jeg snakker positivt til og om andre (framsnakker).</p> <p>Jeg bruker sjiraffspråk i konflikter.</p> <p>Jeg viser interesse og respekt for det andre sier.</p>	<p>1.trinn – Zippy</p> <p>Mitt valg:</p> <p>2.– 4. trinn kap. 4</p> <p>5. – 7. trinn kap. 2</p>	<p>Jeg har et positivt kroppsspråk og positiv språkbruk</p>

Med bakgrunn i dette årshjulet, utarbeides det halvårsplaner på alle trinn.

1. og 2. trinn bruker Zippy mens 3. – 7. trinn bruker Mitt valg.

Sabona er navnet på det holdningsskapende arbeidet. Sabona er en Zulu-hilsen som betyr «jeg ser deg». Det betyr noe mer enn god-dag. Det betyr at man ser den andres behov, rettigheter og likeverd.

Sjiraffen er dyret som representerer verdiene våre. Den er dyret med det største hjertet i forhold til kroppsvekt, den har store ører som gjør den til en god lytter, og den lange halsen gjør at den har et godt overblikk og ser alle.

Sjiraffspråket bruker vi ved å relatere hendelser til våre egne følelser og behov. Da er det lettere for andre å respondere med velvilje. Fordømming, kritisering, anklager, bebreidelser, diagnose, og tolkninger av andre virker hemmende på kommunikasjonen.

Sammen er sjiraffen og Sabona symbol og grunnmur i arbeidet med å konkretisere medborgerkompetanse og bærekraftig utvikling for elevene våre.

Nettvett

Nett og mobil er positive og viktige deler av barn og unges hverdag. Likevel foregår det mobbing her som ellers i samfunnet. Fra og med 3. trinn arbeider vi med nettvett i klassene. Med god kunnskap kan man forebygge og hjelpe barn til en trygg og god digital hverdag.

Hafrsfjordstandard

- Lærer står i døren og hilser på elevene kl. 8.10
- Elevene står ved pulten hver morgen, etter hvert friminutt og ved ny lærer.
- Gjennomgang av dagen skrives på tavla.
- Presentasjon av innhold i læringsøkta.
- Oppsummering av timen – hva har vi lært?
- Rydd klasserom før ny læringsøkt
- Kun pennal på pulten
- Styrt avslutning og utgang.
- Lærer er på gangen til elevene er ute.
- Drikking i for- og etterkant av friminutt.

God klasseledelse

<u>Tydlig og klar voksen</u>	Bruke Hafrsfjordstandarden. Gi korte, enkle beskjeder. Være konsekvent.
<u>Positiv og god rollemodell</u>	Selv praktisere skolens regler. Være engasjert. Være presis. Være rettferdig.
<u>Være godt forberedt, faglig og organisatorisk.</u>	Ha konkrete planer for hver time. Være bevisst på timens mål. Ha alt materiell på plass til timen. Ha tenkt gjennom overganger i timen.
<u>Gode regler og rutiner</u>	Eleven skal til enhver tid vite hva som forventes. Være konsekvent og lojal i forhold til skolens regler og rutiner. Gjennomgå skolens regler som skal henge i klasserommet.
<u>Vær forutsigbar</u>	Ha klare konsekvenser. Forespeile hva som kommer.
<u>Møt presis til timene</u>	Både faglærer og medlærer skal være til stede presis.
<u>Vær målrettet</u>	Enkle og tydelige mål. Evaluere måloppnåelse før videre arbeid. Synliggjøre målene i rommet.
<u>Se og verdsett hver enkelt elev</u>	Gi respons. Tilrettelegge på rett nivå for læring. Ha øyekontakt.
<u>Ha positive forventninger til elevene</u>	Tro at elevene klarer det vi forventer. Snakk positivt i klassen om klassen. Snakk om det positive i klassen til andre lærere.
<u>Still krav til elevene</u>	Realistiske mål ut fra elevens forutsetninger. Lærer skal forvente at eleven gjør en innsats og arbeider for å lære.
<u>Tilpasset og variert undervisning</u>	Differensier etter nivå. Arbeidsprogram og samarbeid. Stasjoner. Ulike mål til ulike elever. Læringsstiler: variere arbeidsmåtene og materialet fordi elever lærer på ulike måter. Bruke flere læringsarenaer.

God relasjonskompetanse

Det er et mål at alle voksne har ferdigheter, evner, kunnskaper og holdninger som etablerer, utvikler, vedlikeholder og reparerer relasjoner mellom mennesker. Relasjonelle ferdigheter trenes på i forbindelse med opplæring i Zippy, Mitt valg og Sabona.

Fellessamling

Hver fredag kl. 8.30 ønskes foresatte og andre velkommen til fellessamling. Her synger vi sammen, har elevopptrinn og rektor presenterer ukas holdningsmål.

God voksentetthet i friminuttene

Inspeksjonsregler:

Vi vet at mellom 50 – 75 % av all mobbing foregår der hvor det er lite voksentilsyn. Vaktordningen i friminuttene er derfor sentralt forebyggende tiltak mot mobbing.

Uteområdet deles i:

L – lille siden/lekeplass, **AK** - amfi og kunstmark, **F** – fotballbanen, **S** - skolegård, **MM** – multimålbanen, **X** – vikarvakt/allrounder

Vakten skal være synlig og utstyrt med refleksvest. Elevene skal være i fokus!

Vakten skal være en trygg voksen som prøver å hindre uønskete episoder og hjelper dersom noe blir galt. Vi hjelper elever som går alene. Vi møter elevene positivt og ser alle.

Vakten må gå raskt ut, avslutt derfor timen i god tid når du er vakt. Vakten skal også være en av de siste inn.

Vakten har ansvar for å føle opp aktivitetsplikten

- Følge med
- Gripe inn
- Varsle (på eget skjema)
- Undersøke
- Følge opp tiltak

På trinnmøter hver 14. dag diskuteres observasjoner fra vakthold.

Bruk av fotballbanen og multimål-banen ruller mellom trinnene etter oppsett fra elevrådet.

Når baller og lignende havner på taket, skal en voksen hente ned ballene. Meld i vaktmesterboken, om du vil ha hjelp til å ta dem ned.

Rullende framkomstmidler skal ikke brukes på skolens område i skoletida. Brukes de til framkomstmiddel på skolen, skal den parkeres ute.

Innganger og toaletter er ikke oppholdssted, uansett vær.

Aking tillates på vollen ved trafoen, ned mot kunstmarka. Trapper skal ikke brukes til akebakke.

Snøballkasting er kun lovlig på blinkene. Bli med-lederne har ansvar for dem ved behov.

Sabona ryddematte

Ryddematta er basert på Johan Galtungs teori om konflikthåndterings og videreutviklet av Synnøve Falldalen, Åse Marie Falldalen, Lars Thyholdt og Vigdis Thyholdt.

God konflikthygiene handler om å se behovene bak handlinger vi ikke liker. Når vi bruker ryddematta går vi bak de uakseptable handlingene på jakt etter de akseptable målene og ønskene som du kan støtte. Ved å gå bak ønskene og målene til personer som er i konflikt, og spør hvorfor målene er så viktige for dem, får vi ofte flere opplysninger som gjør det lettere for oss å lage gode løsninger som alle kan være tilfreds med.

<p>Har dere lekt greit sammen før? Fortell om en gang dere hadde det greit.</p> <p>3</p>	<p>Hva var det du hadde lyst til? (Greit mål eller ikke greit mål?)</p> <p>1</p>
<p>Hva gikk galt? Hvorfor ble du sint? Hvorfor begynte du å gråte?</p> <p>2</p>	<p>Hva tror du at du kan gjøre for at dere skal leke fint sammen igjen?</p> <p>4</p>

Vi har ei stor matte hvor elevene går etter tur mellom rutene og formidler sin tolkning av en hendelse. I de fleste tilfeller løses en konflikt ved at elevene forstår hva som hendte, og de kommer med forslag til hvordan konflikten kan løses. Ofte ser de at begge har et ansvar, og de ber hverandre om unnskyldning.

Sabona-regler

Vi tar vare på hverandre
Vi møter hverandre med respekt
Vi har ansvar for positiv språkbruk
Vi står ved pulten hver morgen, etter hvert friminutt og ved ny lærer
Vi har ansvar for at det er et godt læringsmiljø i timene
Vi har gode overganger mellom aktivitetene
Vi holder orden på skolen vår.

Voksne og elever formulerer sammen om å konkretisere reglene.

Konsekvenstrapp

1. Uønsket atferd. Tilsnakk av nærmeste voksne der og da.
Dersom dette er tilstrekkelig – saken avsluttes.

2. Eleven fortsetter.
Nærmeste voksne håndterer situasjonen videre. Eleven konfronteres, alvorlig samtale/tilsnakk.
Dersom dette er tilstrekkelig – saken avsluttes.

3. Eleven fortsetter eller bruddet oppleves som svært alvorlig og må følges opp.
Kontaktlærer informeres og overtar saken. Kontaktlærer kontakter eleven, alvorlig samtale/tilsnakk.
Kontaktlærer informerer eleven om at foreldre må kontaktes dersom atferden fortsetter/eller atferden har vært svært alvorlig. Skolens ledelse informeres.
Dersom dette er tilstrekkelig – saken avsluttes.

4. Eleven fortsetter eller bruddet oppleves som svært alvorlig og må følges opp.
Kontaktlærer/skolens ledelse kontakter foreldrene.
Dersom dette er tilstrekkelig – saken avsluttes.

5. Eleven fortsetter.
Skolens ledelse vurderer øvrige sanksjoner i tråd med «Forskrift for orden og oppførsel» ved Skolene i Stavanger kommune.

Lenke: [forskrift-om-reglement-for-orden-og-atferd-i-stavangerskolen.pdf](https://www.stavangerkommune.no/1411111/forskrift-om-reglement-for-orden-og-atferd-i-stavangerskolen.pdf)

Trivselsledere

Trivselsledere er elever som bidrar til et bedre samhold og et tryggere skolemiljø, gjennom organisert aktivitet i friminuttene. Elever fra 4. - 7.trinn kan velges som Bli med trivselsledere.

Faddere - elevvakter – lekegrupper

Elever fra 5. trinn brukes som faddere for elevene på 1. trinn. Fadderne deltar i lek og passer på at alle får være med.

Elevvakter fra 7. trinn er ute og har ekstra blikk for å ivareta sårbare elever.

På flere trinn setter lærerne sammen elever i lekegrupper. Elevene får bestemme lekeaktivitet etter tur, noen ganger bestemmer læreren. Lekegrupper har som mål å bidra til at alle elever har noen å være sammen med i friminuttene.

Sjakkturnering og sjakkopplæring

Organiseres av elever sammen med miljøarbeider Turid Ølberg. Rundt halvparten av elevene fra 4. trinn og oppover deltar årlig i skolens sjakkturnering. Sjakkturneringen gjennomføres i løpet av november. I denne måneden spilles det sjakk i de fleste storefriminutt.

I januar og februar har elever fra 6. og 7. trinn kurs for elever på 3. trinn slik at de lærer å spille sjakk, da er de klare til turneringen til høsten på 4. trinn.

ART

ART er en gruppetrening der det arbeides med sosiale ferdigheter, sinne-kontroll og moralsk resonnering. Gruppen består av 6—8 elever og det arbeides over en periode på 8—10 uker. Før ART settes inn som tiltak informeres foreldre og deltakelse i ART-program avklares.

Hafrsfjord skole har sertifiserte ART-trenere, men ingen aktive ART-grupper er i gang. Dersom spesielle forhold tilsier det vil skolen vurdere om nye ART-grupper skal igangsetter.

Zippys venner og Mitt valg

Hafrsfjord skole arbeider systematisk med Zippys venner på 1. trinn. Gjennom programmet Zippys venner lærer barna å mestre dagliglivets problemer, å identifisere og snakke om følelser, og å støtte andre som har det vanskelig.

Mitt valg brukes på 2. – 7. trinn. Mitt valg er et undervisningsopplegg som er med på å styrke klasse miljøet. Sentrale emner her er: samspill, tilhørighet, ansvar, mobbing, trygghet, selvtillit og refleksjon. Mitt valg dreier seg om å identifisere og snakke om følelser, og å støtte andre som har det vanskelig.

Lærere avsetter egne timer til dette arbeidet på timeplanen for den enkelte klasse. Denne timen tas da fra alle andre fag.

Rullering på 1. trinn

Elever som starter på 1. trinn starter i rød eller blå gruppe. Gjennom skoleåret vil elevene være i ulike grupper på tvers av klasse rød og blå. Ved slutten av skoleåret settes elevene sammen i klassen 1A og 1B. På dette tidspunktet har skolen bedre grunnlag for å ivareta elevenes sosiale og faglige behov.

Forebyggende tiltak i SFO

Struktur, regler og rutiner er virkemidler for å fremme læring og trivsel på skolen. Regler og rutiner bidrar til å skape normer for samhandling og skaper forutsigbarhet.

Standard på morgen-SFO

- Hver morgen i de ordinære SFO-dagene har SFO morgenåpent kl. 7.30 – 8.10.
- En voksen åpner kl. 7.30 og tar fortløpende imot elever.
- Morgen-SFO holder til på avdeling Tuå, til høyre ved SFO-inngangen.
- Kl. 7.30 – 8.00 – det legges det til rette for ulike aktiviteter.
- Kl. 8.05 er det rydding og klargjøring til skole.
- Kl. 8.10 får 1. trinn beskjed om å rydde og stille i rekke ved døra.

Standard under måltidet

- Vi tar alltid med oss matpakken og vannflasken inn til mat.
- Vi vasker alltid hendene før vi spiser
- Vi prater med dem vi sitter på samme bord med. Husk å bruke innestemme!
- Vi spør alltid en voksen om lov til å gå fra bordet for å hente frukt, gå på do osv.
- Vi prøver alltid å sitte i 20 min når vi spiser.
- Når vi er ferdige med å spise kan vi velge mellom å gå ut å leke eller å sitte fint ved bordet til det ringer inn til «tavletid».

Rutiner på Hafrsfjord SFO

- SFO starter etter skoleslutt – man-fre. kl.13.10
- Registrering av elever i klasserommene
- Ulike aktiviteter ute.
- Spisetid i klasserommet.
- Gjennomgang av dagens aktiviteter.
- Ulike aktiviteter/tavletid (barna velger selv)
- Ferdig med aktiviteter ca. kl.15.45
- SFO stenger kl.16.30

Rutiner på Hafrsfjord SFO – Tuå og Fjorden

- Innsjekk kl.13.10
- Henger opp sekken i garderoben
- Ulike aktiviteter ute til det ringer kl.13.55
- Spisetid
- Tavletid – velge aktivitet
- Aktivitetstid - Lov til å bytte aktivitet to ganger.
- Ryddetid
- Utsjekk i resepsjonen – husk å krysse deg ut.
- Tuå base fra kl. 15.30
- SFO stenger kl.16.30

Samarbeids- og rådsorgan i skolemiljø saker

Elevrådet

Elevrådet jobber for å skape et sosialt fellesskap, ivareta elevenes rettigheter og bidra til å utvikle et godt arbeids- og læringsmiljø.

Elevrådet på Hafrsfjord skole har en representant fra hver klasse (fra og med 3.trinn). De har møter annenhver måned og ved behov. Avdelingsleder Helene Berge Galta har ansvar for elevrådet.

Skolemiljøutvalget (SMU)

SMU skal bidra til å sikre elevenes og foresattes deltakelse i skolens arbeid med å skape et godt skolemiljø. SMU er et rådgivende organ for samarbeidsutvalget (SU).

SMU på Hafrsfjord skole består av elever fra elevrådet, foreldre valgt av FAU, representant fra personalet og skolens ledelse. Skolemiljøutvalget har ca. 4 møter i året. Avdelingsleder Helene Berge Galta kaller inn til møtene og er sekretær for utvalget.

HMS (helse, miljø og sikkerhet)

HMS er viktig i form av at alle ønsker å ha et godt arbeidsmiljø som er både trygt, forsvarlig

og gjerne positivt. Skolen sin HMS-gruppe er sammensatt av rektor, avdelingsleder, verneombud og tillitsvalgt. HMS-gruppa diskuterer blant annet aktivitetsplaner og tiltak etter kapittel 9A.

Skolehelsetjenesten

Hafrsfjord skole har skoleåret 2021-22 to helsesykepleiere. Til sammen utgjør dette en dekning på 80 %. De skal sammen med ledelse og lærere jobbe for en mer helsefremmende og forebyggende skole for å øke barnas helse, trivsel og læring. Skolens helsesykepleiere har kontortid på Hafrsfjord skole to dager per uke.

Helsesykepleier kan tilby:

- Samtaler med enkeltelever.
- Samtale med foresatte.
- Videreformidle til andre hjelpeinstanser
- Henvise til psykologtjenesten.
- «Psykologisk førstehjelp».

Ressursteam

Skolens ressursteam er sammensatt av to personer fra PPT, helsesykepleier, sosiallærer, spesialpedagog og skolens ledelse. Vi har møter annenhver uke og drøfter blant annet skolemiljøsaker.

Lenden

I spesielle tilfeller kan skolen søke bistand hos Lenden når skolen møter utfordringer i klassemiljø- eller elevsaker. Lenden kan bidra med undersøkelser, deltakelse i observasjoner og veiledning av lærere og skolen, men kan i noen tilfeller også gå mer aktivt inn. Foresatte får informasjon når skolen søker bistand hos Lenden på enkeltelever.

Foreldremøter

Info om valg av klassekontakter og FAU finner du på eget ark.

Alle skal ta opp følgende:

- *Hafrsfjordstandard – verdien av å møte presis.
- *Mål og vurdering.
- *IKT/Google og Chromebook.
- *Kapittel 9A, klassemiljø og nettvett.
- * Skolefravær

TRINN	TEMA HØST
1.	Rask bokstavprogresjon Kartleggingsprøver Vennegrupper, fadderordning og rullering
2.	Grunnleggende ferdigheter i matematikk. Fokus på lesing – film om hvordan foresatte kan veilede Kartleggingsprøver
3.	Lesing. Tips for foreldre. Brosjyre fra Lesesenteret. Betydning av stimulering. Vurdering Kartleggingsprøver Info om foreldreundersøkelsen. Fysisk aktivitet Informasjon fra helsesykepleier
4.	Lesing som grunnleggende ferdighet. Svømmeundervisning/kompetansemål Sykkelprøve- FAU og klassekontakter har ansvar
5.	Fadderordning. Nasjonale prøver. Vurdering og mål. Kapittel 9A, klassemiljø og nettvett Kroppsøving/dusjing
6.	Fokus på lesing i alle fag Vurdering og mål. Nettvett Kapittel 9A, klassemiljø Info om foreldreundersøkelsen. Fysisk aktivitet Info om skolens trafikkopplæring- se lokal plan
7.	Lesing og regning som grunnleggende ferdigheter. Nettvett Info om elevundersøkelsen. Svømmeundervisning/kompetansemål Overgant til ungdomsskolen Fysisk aktivitet.

Avdekking

I arbeidet med forebygging av mobbing kan det fra tid til annen avdekkes at enkeltelever eller klasser har utfordringer i det sosiale samspillet. Slike utfordringer kan også gå på tvers av klasser og trinn. Vi bruker ulike undersøkelser for å avdekke/undersøke samspill.

Elevundersøkelsen

Hafrsfjord skole deltar årlig i Elevundersøkelsen. Denne undersøkelsen er nasjonal og er obligatorisk for 7. trinn. På Hafrsfjord skole tar vi undersøkelsen på 5., 6. og 7. trinn. Undersøkelsen kartlegger en rekke forhold, inkludert mobbing og elevenes læringsmiljø.

Trivselsundersøkelse

Hafrsfjord skole har sin egen trivselsundersøkelse som gjennomføres hvert år.

Trives du sammen med de andre elevene i klassen?

Trives du sammen med lærerne dine?

Får du til skolearbeidet?

Får du til skolearbeidet?

Har du det greit i friminuttene?

Gir du beskjed til en voksen hvis du eller andre blir plaget?

Opplever du at elevene snakker høflig til hverandre?

Har du det greit på skoleveien?

Respekterer du STOPP-regelen?

Sosiogram

I et sosiogram kan du se de hvilke elever, som har et stort nettverk og hvilke elever, som har et mindre nettverk. Du kan også se relasjonene til enkeltelever.

Vi stiller spørsmål om venner, lager relasjonsdiagram og setter inn tiltak for elever som ikke har vennevalg,

Eksempel på spørsmål:

Hvem pleier du å være sammen med?

Hvem ønsker du å være sammen med?

Andre undersøkelser

De årlige foreldreundersøkelsene på skolens 3. og 6. trinn, samt undersøkelsen i SFO på 2. trinn, omhandler også elevenes trivsel. Undersøkelsene gjennomgås og brukes aktivt for å bedre skolens og SFO sitt skolemiljø.

Gjennom undersøkelse kan vi avdekke flere forhold som bidrar til ulike tiltak.

Eksempler skolen kan benytte.

- Samtaler
- Observasjon
- Veiledning
- Innblikk

- Skolehelsetjenesten/helsesykepleier
- Spekter (tatt ut pga personvernloven)
- ART
- Lenden

Samtaler og veiledning

Skolens ledelse, avdelingsleder eller rektor, samtaler med elever, foreldre eller ansatte. Dette kan være i forkant av videre undersøkelser. Samtalen kan ende opp med veiledning og eller henvisning til veiledning.

Innblikk

Innblikk er et sosialanalytisk verktøy som kan utføres på hele klasser eller på grupper. Hovedmålet er å kartlegge sosiale relasjoner. Hver elev intervjues individuelt. Analysen er velegnet til å avdekke utestenging, popularitet, hierarki og mobbing.

I Innblikk er det laget skjema for observasjon av elever.

Prosedyrer

Opplæringslovens kapittel 9A og skolens aktivitetsplikt:

Plikt til å følge med.

Plikt til å gripe inn.

Plikt til å varsle.

Plikt til å undersøke.

Plikt til å sette inn tiltak.

Plikt til å følge med

Det er alle ansatte sin plikt å følge med om eleven har et trygt og godt skolemiljø. Dette kan gjøres ved:

- lytter og har samtaler med elever
- elevenes psykososiale miljø er tema i utviklingssamtalene
- foreldre tar kontakt fordi de melder fra om det har skjedd noe på skolen
- eleven forteller om mistriivsel
- endringer i atferd hos elever, eller endringer i klasse- eller skolemiljøet
- aktiv og tydelig vakt i friminutt, observasjon av samspill mellom elever

Skolen gjennomfører følgende undersøkelser: Elevundersøkelsen, egen trivselsundersøkelse og sosiogram.

Plikt til å gripe inn

Skolen har nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering, men også mot mindre alvorlige krenkelser.

Alle ansatte skal gripe inn umiddelbart og stoppe krenkelser. Det skal gripes inn når en overhører for eksempel hatytringer, observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking, slåsskamp eller annen fysisk krenkelse.

Slike situasjoner skal stanses, og elever skal irrettesettes når de tar i bruk stygt språkbruk rettet mot andre elever.

Plikten til å gripe inn er begrenset til inngrep som er mulige å gjennomføre. Det betyr at ansatte ikke skal stå i fare for å skade seg selv eller krenke noen av elevene for å stanse situasjonen, med mindre det er nødrett eller nødverge.

Plikt til å varsle

Alle som jobber på skolen skal varsle rektor, avdelingsleder og/eller SFO leder ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor har ansvaret for at varslingene håndteres på en forsvarlig måte. Skolen har utarbeidet varslingsskjema.

Det skal være lav terskel for hva som skaper mistanke til at en elev ikke har det bra på skolen. Plikten til å varsle rektor gjelder for all mistanke. Det kan for eksempel:

- basere seg på observasjoner av elevene
- tilbakemeldinger i undersøkelser
- beskjeder fra foreldre eller medelever
- aktivitet i sosiale medier
- at en elev sier fra at han eller hun ikke trives på skolen

Det er en egen regel om skjerpet aktivitetsplikt i saker der det er ansatte som krenker elever. Hvis en ansatt mistenker eller ser at en ansatt utøver vold, mobber, diskriminerer eller trakasserer en elev skal du straks varsle rektor som igjen skal varsle skoleeier. Dersom det er en ansatt i skoleledelsen som krenker en elev, skal den ansatte varsle skoleeier direkte.

Plikt til å undersøke

Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de undersøke saken med en gang. Plikten til å undersøke har like lav terskel som plikten til å varsle. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal skolen alltid undersøke saken nærmere.

Samtaler og observasjon inngår i arbeidet med å undersøke en slik sak. Samtale kan føres med de det gjelder, men også medelever, lærere, pedagogiske medarbeidere, foreldre, andre voksne personer i nærmiljøet og i fritidsmiljøet. Observasjoner kan gjøres på skolen, i timer og i friminutt, til/fra skolen og utenom skoletid.

Den kan også være aktuelt å undersøke tidligere hendelser/historikk.

Undersøkelsene skal ha som formål å få frem fakta om situasjonen og hva som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Det er viktig å understreke at skolen ikke skal skaffe eller vurdere bevis om elev er blitt krenket. Det er elevens subjektive oppfatning og opplevelse av miljøet som er det sentrale.

Den eleven som opplever å bli krenket har medvirkning og skal bli hørt. Støttende samtale med offer, konfronterende samtale med plager og kontakt med foreldre.

Plikt til å sette inn tiltak

Skolen utarbeider en skriftlig aktivitetsplan, det er et mål at elevens stemme kommer frem her. Planen sendes til foresatte.

1. Hvilke problem skal løses.
2. Hvilke tiltak skolen har planlagt.
3. Når tiltakene skal gjennomføres.
4. Hvem som er ansvarlig for gjennomføring.
5. Når skal tiltakene gjennomføres, og fastsetting av dato for evaluering

Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter første til femte ledd.

Rutiner ved mistanke om mobbing.

Voksne som selv har mistanke om, eller mottar informasjon om mulig mobbing, plikter å melde fra til rektor, fortrinnsvis på varslingskjema).

- Foresatte informeres, saken undersøkes og aktivitetsplan opprettes.
- Rektor og kontaktlærer har samtale om hvilke tiltak som skal iverksettes for å avdekke om mobbing forekommer, og hvem som har ansvar.
- Involver sosiallærer/miljøarbeider hvis dette er hensiktsmessig/ønskelig.
- Utarbeide aktivitetsplan i samarbeid med elev, foresatte, kontaktlærer og evt. andre.
- Gjennomføre undersøkelser.
- Dersom mobbing/krenkelser ikke avdekkes, iverksettes trivselstiltak i klassen.

Rutiner når mobbing avdekkes.

- Samtale med den som blir mobbet og informasjon til foresatte. Mobber informeres om tiltak og tidspunkt for samtale med mobber.
- Samtale med mobber – konfrontasjon. Jeg vet hva du har gjort.
- Kontakte foresatte til mobber.
- Dersom mobber går i en annen klasse, samarbeider kontaktlærerne om samtalen.
- Budskapet skal være klart: STOPP! Vi aksepterer ikke mobbing.
- Følge opp mobber og offer.

Skolefravær

Høyt skolefravær og angst begrenser muligheter til faglig, sosial og følelsesmessig utvikling. På lang sikt kan det føre til frafall i videregående skole, reduserte muligheter for utdanning og arbeid. Skole og hjem må derfor kontakte hverandre med en gang bekymring oppstår. Hjelp må gis slik at atferden ikke befester seg og terskelen for å gå på skolen blir for stor.

Risikofaktorer

- Store omveltninger
- Mobbing, utestenging, trakassering
- Elever med store sosiale utfordringer f.eks. barn med diagnoser

- Dårlig relasjon til lærer eller medelever
- Ensomme, sjenerte, forsiktige barn
- Uforutsigbar skolehverdag
- Stress med langvarig overbelastning, særlig når flere belastende faktorer opptrer samtidig
- Traumatiske opplevelser som dødsfall, samlivsbrudd, nye familiemedlemmer mm.

Prosedyrer for registrering og oppfølging av skolefravær

1. Foresatte skal levere skriftlig melding til skolen ved alle typer fravær (også timefravær).
2. Alt fravær skal registreres. Faglærere må derfor melde fra til kontaktlærer. Kontaktlærer har ansvaret for at det blir ført riktig fravær, samt å holde oversikt over enkeltelevers fravær.
3. Ved fravær på mer enn tre dager skal elevens foresatte ta kontakt med skolen og melde fra om *årsaken* til fraværet.
4. Kontaktlærer skal ta kontakt med foresatte dersom slik melding mangler.
5. Dersom en elev har høyt fravær (mer enn 10 dager per halvår), skal:
 - Skolens ledelse orienteres.
 - Saken drøftes i skolens ressursteam.
 - Skolen kaller foresatte til møte for å drøfte elevens fravær. «Mal for foreldresamtale knyttet til alvorlig skolefravær» kan brukes.
 - Skolen må i forkant ha kartlagt fraværet, klasse miljøet og (hvis mulig) drøftet problematikken med eleven. Til dette kan «Vurderingsskjema for skolevegring» brukes.
 - Aktuelle tiltak vurderes, og settes inn i en samarbeidsavtale.
 - Eleven og foreldre tilbys samtale med helsesykepleier.

Denne handlingskjeden bør gjennomføres snarest.

Det kan også etter en skjønnsmessig vurdering være riktig av skolen å gjøre disse tiltakene før eleven har 10 registrerte fraværsdager i løpet av et halvår.

6. Dersom fraværet fortsetter, innkaller rektor til møte med foreldre, elev, kontaktlærer, helsesykepleier og eventuelt sosiallærer. Gruppen drøfter elevens situasjon og vurderer/utarbeider ytterligere tiltak.
7. Fraværproblematikken drøftes videre i skolens ressursgruppe, anonymt eller med samtykke fra foresatte.

8. Dersom fraværet vedvarer, henvises saken videre til PPT, BUP og/eller barnevernstjenesten.
9. Skolen vurderer jevnlig sine prosedyrer for fraværshåndtering, felles regelhåndtering og intern og ekstern kommunikasjon rundt elevfravær.

Lenke til: [Veileder for alvorlig skolefravær | Stavanger kommune](#)

Tiltak ved mistanke om skolefravær

- Kartlegge årsaker.
- Involverer foresatte (uten å overføre ansvaret til dem).
- Drøft i skolens ressursteam (etter avtale med foresatte).
- Søke hjelp utenfor skolen ved behov (eks. Helsestasjonens familiesenter, BUP)
- Sørge for god sosial støtte fra lærer, medelever og foresatte
- Skape situasjoner som gir eleven opplevelse av tilhørighet, ha noen å være sammen med
- Skape forutsigbarhet, spesielt ved ustrukturerte skoledager, timer aktiviteter
- Sørge for et trygt og forutsigbart læringsmiljø der skole og hjem har et godt samarbeid.

Rapportering

Rektor rapporterer jevnlig i samarbeidsutvalget om antall innmeldte saker, antall aktivitetsplaner og eventuelt om noen saker videremeldes til Statsforvalteren. Skolen orienterer skolesjefen dersom saker sendes til Statsforvalteren. SMU, FAU og HMS-gruppa orienteres også om saker. Det rapporteres jevnlig til skolens ressursteam.

Planen er revidert 27.10.22 Sigfrid Underbakke